

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työsopimuslain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työsopimuslakia, erityyösopimuslakia, kunnallisesta viranhaltijasta annettua lakia sekä julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettua lakia. Esityksessä ehdotetaan, että työsopimuslakiin, erityyösopimuslakiin ja kunnallisesta viranhaltijasta annettuun lakiin palautettaisiin niistä vuonna 2017 kumotut säännökset työnantajan velvollisuudesta ilmoittaa työntekijöiden irtisanomisesta työ- ja elinkeinotoimistolle, kun irtisanottavia työntekijöitä on vähintään kymmenen, sekä velvollisuudesta ilmoittaa irtisanottavalle työntekijälle tämän oikeudesta työllistymissuunnitelmaan. Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettuun lakiin tehtäisiin edellä todettuihin säännösehdotuksiin liittyvä muutos sekä eräs tekninen muutos.

Esityksen tavoitteena on parantaa työ- ja elinkeinotoimistojen tiedonsaantia ja ennakointimahdollisuuksia niiden toiminta-alueella tapahtuvista vähintään kymmentä työntekijää koskevista irtisanomisista ja niistä seuraavista tarpeista julkisille työvoima- ja yrityspalveluille sekä lisätä työntekijöiden tiedonsaantia julkisista työvoima- ja yrityspalveluista irtisanomistilanteessa. Esityksen taustalla on työmarkkinoiden keskusjärjestöjen kesäkuussa 2019 julkaisema sopimus vuoden 2017 eläkeuudistuksen jatkoneuvotteluihin liittyvistä asioista.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan keväällä 2020.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
PERUSTELUT	3
1 Asian tausta ja valmistelu	3
1.1 Tausta	3
1.2 Valmistelu	3
2 Nykytila ja sen arviointi.....	3
3 Tavoitteet	4
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	5
4.1 Keskeiset ehdotukset.....	5
4.2 Pääasialliset vaikutukset.....	6
5 Muut toteuttamisvaihtoehdot	7
6 Lausuntopalaute	7
7 Voimaantulo	7
LAKIEHDOTUKSET	8
1. Laki työsopimuslain muuttamisesta	8
2. Laki erityisopimuslain muuttamisesta.....	9
3. Laki kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 37 a §:n muuttamisesta	10
4. Laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 12 luvun 3 §:n ja 14 luvun 1 §:n muuttamisesta	10
LIITE	12
RINNAKKAISTEKSTIT	12
1. Laki työsopimuslain muuttamisesta	12
2. Laki erityisopimuslain muuttamisesta.....	13
3. Laki kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 37 a §:n muuttamisesta	14
4. Laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 12 luvun 3 §:n ja 14 luvun 1 §:n muuttamisesta	15

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Työmarkkinoiden keskusjärjestöt julkaisivat 11.6.2019 sopimuksen vuoden 2017 eläkeuudistuksen jatkoneuvotteluihin liittyvistä asioista (jäljempänä *työmarkkinoiden keskusjärjestöjen sopimus* tai *sopimus*). Sopimus on järjestöjen ehdotus valtiovallalle ja eräille muille toimijoille säädösmuutosten ja selvitysten tekemisestä sekä toiminnan kehittämisestä. Muiden ehdotusten ohella sopimukseen sisältyy kirjaus, jonka mukaan työsopimuslakiin (55/2001) palautetaan työnantajan ilmoitusvelvollisuus työ- ja elinkeinotoimistolle sekä työnantajan tiedottamisvelvollisuus työllistymissuunnitelmasta työsopimuslain 9 luvun 3 a ja 3 b §:n muuttamisesta annetun lain (1051/2013) sisällön mukaisesti. Tähän hallituksen esitykseen sisältyvät ehdotukset työnantajan ilmoitus- ja tiedottamisvelvollisuuksien palauttamisesta.

1.2 Valmistelu

Esitys on valmisteltu työ- ja elinkeinoministeriössä virkatyönä. Lisäksi esitysluonnosta on käsitelty kolmikantaisesti yhdessä työnantaja- ja työntekijäjärjestöjen kanssa pääministeri Sanna Marinin hallituksen työllisyyden edistämisen ministerityöryhmän alaisessa sääntelytyöryhmässä.

Esitysluonnoksesta on järjestetty lausuntokierros ajanjaksolla 27.9.2019 – 25.10.2019. Lausuntoja pyydettiin ehdotusten kannalta keskeisiltä ministeriöiltä ja työnantaja- ja työntekijäjärjestöiltä, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilta, ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskukselta (jäljempänä *KEHA-keskus*) sekä Ahvenanmaan maakuntahallitukselta. Lausuntoja pyydettiin myös merimiesasiain neuvottelukunnalta, jossa keskeiset merenkulun työnantaja- ja työntekijäjärjestöt ovat edustettuina. Lausuntopyyntö ja saadut lausunnot ovat nähtävillä työ- ja elinkeinoministeriön internetsivulla osoitteessa <https://tem.fi/hankesivu?tunnus=TEM043:00/2019> sekä lausuntopalvelu.fi -sivustolla (<https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=9c39c4d7-45e0-4910-a15f-19432bdd8f9b>).

2 Nykytila ja sen arviointi

Työmarkkinoiden keskusjärjestöjen sopimuksessa mainitut työsopimuslain 9 luvun 3 a ja 3 b § kumottiin työsopimuslaista vuoden 2017 toukokuussa. Lain 9 luvun 3 a §:ssä säädettiin työnantajan velvollisuudesta ilmoittaa tuotannollisilla tai taloudellisilla perusteilla taikka konkurssin tai yrityssaneerauksen johdosta irtisanottavien työntekijöiden irtisanomisesta työ- ja elinkeinotoimistolle, jos irtisanottavien työntekijöiden lukumäärä oli vähintään kymmenen. Ilmoituksesta oli käytävä ilmi irtisanottavien työntekijöiden lukumäärä, ammatit tai työtehtävät sekä työsuhteiden päättymisajankohdat. Työsopimuslain 9 luvun 3 b §:ssä säädettiin puolestaan työnantajan velvollisuudesta tiedottaa mainituissa tilanteissa irtisanottavalle työntekijälle tämän oikeudesta julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa (916/2012) tarkoitettuun työllistymissuunnitelmaan. Työsopimuslain lisäksi vastaavan kaltaisista työnantajaa koskevista velvoitteista säädettiin merityösopimuslaissa (756/2011) ja kunnallisesta viranhaltijasta annetussa laissa (304/2003). Säännösten tausta on niin sanotussa muutosturvan toimintamallissa, jonka juuret ovat työmarkkinoiden keskusjärjestöjen tulopoliittisessa sopimuksessa vuosille 2005 – 2007. Muutosturvaa koskevaa sääntelyä on työsopimuslain lisäksi yhteistoiminnasta yrityksissä annetussa laissa (334/2007, jäljempänä *yhteistoimintalaki*) ja julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa.

Työnantajan ilmoitus- ja tiedottamisvelvollisuutta koskevat työsopimuslain 9 luvun 3 a ja 3 b § kumottiin yhdessä muissa palvelussuhdelaeissa olleiden vastaavien säännösten kanssa vuonna 2017. Säännösten kumoamista ehdottaneessa hallituksen esityksessä kumoamista perusteltiin tavoitteella vähentää erityisesti yksityissektorin työnantajille, joiden palveluksessa säännöllisesti on alle 20 työntekijää, työntekijöiden irtisanomisesta aiheutuvaa työtä ja hallinnollista taakkaa (hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työsopimuslain muuttamiseksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi, jäljempänä myös *HE 257/2016 vp*, s. 4). Säännöksiä kumottaessa mainitussa hallituksen esityksessä tai eduskuntakäsittelyssä ei huomattu sitä, että työsopimuslain 9 luvun 3 a ja 3 b §:ssä säädettyt velvoitteet koskivat henkilöstömäärältään pienempien, 10 – 19 työllistävien työnantajien lisäksi myös vähintään 20 työntekijää työllistäviä ja siten yhteistoimintalain soveltamisalan piiriin kuuluvia henkilöstömäärältään suurempia yrityksiä. Työsopimuslain 9 luvun 3 a ja 3 b §:ssä ei säädetty niistä poikkeamisen mahdollisuudesta. Säännöksiä oli siten noudatettava siinäkin tilanteessa, että työnantajaa velvoittaisivat lisäksi yhteistoimintalain 8 lukuun sisältyvät säännökset työvoiman käytön vähentämistä koskevan neuvotteluesityksen antamisesta työ- ja elinkeinotoimistolle sekä irtisanottavien työntekijöiden työllistymistä edistävien toimintasuunnitelman tai toimintaperiaatteiden laatimisesta.

Työmarkkinoiden keskusjärjestöjen kesäkuussa 2019 julkaistussa sopimuksessa on ehdotettu työsopimuslain 9 luvun 3 a ja 3 b §:ien palauttamista lainsäädäntöön. Tarve säännösten palauttamiseen on tullut esiin myös Euroopan sosiaalirahaston valtakunnallisessa Yhteistyöllä muutosturvaa –koordinaatiohankkeessa tehtävässä muutosturvian kehittämistyössä. Hankkeessa työ- ja elinkeinotoimistoilta saadun palautteen mukaan työnantajan ilmoitusvelvollisuutta työ- ja elinkeinotoimistolle koskevan työsopimuslain 9 luvun 3 a §:n kumoamisen johdosta työ- ja elinkeinotoimistoilla on aiempaa vähäisemmät mahdollisuudet saada tietoa yhteistoimintaneuvottelujen lopputuloksena tai muutoin toteutettavista vähintään kymmentä työntekijää koskevista irtisanomisista. Heikentynyt tiedonsaanti vähentää myös mahdollisuuksia ennakoita palveluiden suuntaamisen tarvetta.

Kumottujen työsopimuslain 9 luvun 3 a ja 3 b §:ien osalta on huomioitava, että työllisyyden edistäminen kuuluu Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 18 §:n 23 kohdan nojalla Ahvenanmaan maakunnan lainsäädäntövaltaan. Ahvenanmaan maakunnassa on voimassa oma työllisyyspalveluita koskeva lainsäädäntö (Landskapslag (2006:8) om arbetsmarknadspolitisk verksamhet) ja siellä työvoimapalveluita hoitaa Ahvenanmaan työmarkkina- ja opintopalveluviranomainen (Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet).

3 Tavoitteet

Esityksellä toteutettaisiin työmarkkinoiden keskusjärjestöjen sopimukseen sisältyvä ehdotus työsopimuslain 9 luvun 3 a ja 3 b §:ien palauttamisesta lainsäädäntöön. Esityksen tavoitteena on parantaa työ- ja elinkeinotoimistojen tiedonsaantia ja ennakointimahdollisuuksia niiden toiminta-alueella ja koko valtakunnan tasolla tapahtuvista vähintään kymmentä työntekijää koskevista irtisanomisista sekä niistä seuraavista tarpeista julkisille työ- ja elinkeinopalveluille. Tavoitteena on lisäksi lisätä irtisanottavien työntekijöiden tiedonsaantia julkisista työvoimapalveluista irtisanomistilanteessa palauttamalla lainsäädäntöön työnantajan velvollisuus tiedottaa irtisanottavalle työntekijälle tämän oikeudesta julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa säädettyyn työllistymissuunnitelmaan.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

Esityksessä ehdotetaan palautettavaksi työnantajan ilmoitus- ja tiedottamisvelvollisuutta koskevat säännökset työsopimuslakiin, merityösopimuslakiin ja kunnallisesta viranhaltijasta annettuun lakiin.

Esityksen mukaan työsopimuslain 9 lukuun palautettaisiin siitä aiemmin kumottu 3 a §, joka vastaisi sanamuodoltaan ja sisällöltään laissa aiemmin ollutta pykälää. Pykälän 1 momentin mukaan työnantajan olisi viipymättä ilmoitettava työntekijöiden irtisanomisesta työ- ja elinkeinotoimistolle, jos työnantajan konkurssista, yrityssaneerauksesta tai muulla taloudellisella tai tuotannollisella irtisanomisperusteella irtisanottavien työntekijöiden lukumäärä olisi vähintään kymmenen. Pykälän 2 momentin mukaan työnantajan työ- ja elinkeinotoimistolle tehtävästä ilmoituksesta olisi käytävä ilmi irtisanottavien työntekijöiden lukumäärä, ammatit tai työtehtävät ja työsuhteiden päättymisajankohdat. Kuten aiemminkaan voimassa olleen lain mukaan, ilmoituksen ei olisi tarkoitus sisältää yksittäistä työntekijää koskevaa tietoa, kuten nimitietoa. Työ- ja elinkeinotoimistot saisivat yksittäistä irtisanottua työntekijää koskevat tiedot tämän ilmoittautuessa itse työttömäksi työnhakijaksi työ- ja elinkeinotoimistoon.

Työsopimuslain 9 lukuun ehdotetaan niin ikään palautettavaksi siitä aiemmin kumottu 3 b §, jossa säädettäisiin työnantajan velvollisuudesta huolehtia siitä, että työntekijä saisi 3 a §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa tiedon oikeudestaan julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa tarkoitettuun työllistymissuunnitelmaan.

Työsopimuslain 11 a luvun 7 §:ään ehdotetaan lisäksi tehtäväksi tekninen muutos. Viittaus hallintolainkäyttölakiin (586/1996) muutettaisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin (808/2019), jossa säädetään myös valittamisesta hallintotuomioistuimen päätöksestä.

Merityösopimuslakiin ehdotetaan tehtäväksi edellä kuvattuja työsopimuslain 9 luvun 3 a ja 3 b §:ää vastaavat muutokset. Työnantajan ilmoituksesta työ- ja elinkeinotoimistolle säädettäisiin merityösopimuslain 10 luvun 4 §:ssä. Työnantajan velvollisuudesta tiedottaa irtisanotun oikeudesta työllistymissuunnitelmaan säädettäisiin mainitun luvun 5 §:ssä. Pykälät vastaisivat aiemmin kumottuja merityösopimuslain 10 luvun 4 ja 5 §:ää.

Kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 37 a §:ään ehdotetaan palautettavaksi siitä aiemmin kumottu 2 momentti, jossa säädettäisiin työnantajan velvollisuudesta ilmoittaa työ- ja elinkeinotoimistolle viranhaltijan taloudellisista ja tuotannollisista syistä tapahtuvasta irtisanomisesta sekä velvollisuudesta tiedottaa viranhaltijalle tämän oikeudesta työllistymissuunnitelmaan ja näiden määräytymisestä työsopimuslain mukaisesti.

Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 12 luvun 3 §:n 3 kohtaan palautettaisiin viittaukset edellä tarkoitettuihin työsopimuslaissa, merityösopimuslaissa ja kunnallisesta viranhaltijasta annetussa laissa säädettäviksi ehdotettuihin ilmoituksiin. Säännös vastaisi julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 12 luvun 3 §:n 3 kohtaa, joka oli voimassa ennen sen muuttamista vuonna 2017. Lisäksi 14 luvun 1 §:n 1 ja 2 momenttia muutettaisiin. Pykälän 2 momentissa oleva viittaus hallintolainkäyttölakiin muutettaisiin viittaukseksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin ja valituslupaa koskeva sääntely poistettaisiin edellä mainitun lain kanssa päällekkäisenä. Momenttien sanamuotoa muutettaisiin, mutta muutoksilla ei olisi sisällöllisiä vaikutuksia.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

Ehdotukset työnantajan velvollisuudesta ilmoittaa työntekijöiden irtisanomisesta työ- ja elinkeinotoimistolle sekä velvollisuudesta tiedottaa työntekijälle tämän oikeudesta työllistymissuunnitelmaan koskisivat kaikkia vähintään kymmenen työntekijää irtisanovia yksityisen sektorin työnantajia sekä kuntasektoria. Tietoa ehdotettavien muutosten vaikutuspiirissä olevien työnantajien ja työntekijöiden määristä on saatavissa muun muassa KEHA-keskuksen kokoaamista muutosturvan seurantatiedoista sekä Tilastokeskuksen Yritykset 2017 –tilastotiedoista (Tilastokeskus, Yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilasto).

Osana muutosturvan toimintamallin toimivuuden seuranta KEHA-keskus kokoaa tilastoja vähintään kymmentä työntekijää koskevista tuotannollisilla tai taloudellisilla perusteilla tapahtuvista irtisanomisista koko Suomessa. Vuonna 2018 reilut 580 työnantajaa ilmoitti työ- ja elinkeinotoimistolle irtisanovansa vähintään kymmenen työntekijää tuotannollisilla tai taloudellisilla perusteilla. Kaikkien työnantajien ilmoittama henkilöstön vähennystarve yhteistoimintaneuvottelujen alussa oli noin 20 500 työntekijää ja lopullinen yhteistoimintaneuvottelujen jälkeen muodostuva vähennystarve noin 5500 työntekijää. Vuonna 2017 henkilöstön vähentämiseen tähtääviä yhteistoimintaneuvotteluja kävi hieman yli 260 työnantajaa. Yhteistoimintaneuvottelujen alussa henkilöstön vähentämistarpeeksi työ- ja elinkeinotoimistoille ilmoitettiin noin 11 500 työntekijää. Lopullisten vähentämisten kohteeksi arvoitiin 6200 työntekijää. Koko muutosturvan seurantatilaston ylläpitoajalta vuosina 2005 – 2018 irtisanottujen työntekijöiden lukumäärä on yhteistoimintaneuvotteluiden jälkeen ollut noin 156 460 työntekijää.

Ehdotettavien säännösten kohdejoukkoa voidaan arvioida myös Tilastokeskuksen Yritykset 2017 tilaston tietojen perusteella. Tietojen mukaan henkilöstömäärältään vähintään 10 työntekijän yrityksiä oli vuonna 2017 noin 19 900, joka oli 5,4 prosenttia Suomen yritys-kannasta. Näiden yritysten palveluksessa oli kaikkiaan noin 1 086 000 työntekijää, mikä on noin 75 prosenttia kaikista suomalaisten yritysten palveluksessa olevista työntekijöistä. Esitykseen sisältyvät ehdotukset työnantajan ilmoitus- ja tiedottamisvelvollisuuksien palauttamisesta koskisivat yksityisellä sektorilla juuri näitä yrityksiä ja niiden palveluksessa olevia työntekijöitä.

Esitykseen sisältyvät ehdotukset toisivat vähintään kymmenen työntekijää irtisanovalle työnantajalle jonkin verran lisää hallinnollista taakkaa. Työnantajalle koituvan lisätyön määrä riippuisi irtisanottavien työntekijöiden määrästä. Ilmoituksen tekemiseen vaadittavan ajan voidaan karkeasti arvioiden olettaa olevan noin muutama minuutti työntekijää kohden. Lisäksi työnantajalta voisi kuluu jonkin verran aikaa sen selvittämiseen, missä muodossa ja minne ilmoitukset olisi toimitettava. (HE 257/2016 vp, s. 5 – 6.) Myös työntekijän oikeutta työllistymissuunnitelmaan koskevan työnantajan tiedottamisvelvollisuuden toteuttamisen voidaan arvioida aiheuttavan työnantajalle vähäisessä määrin lisää hallinnollista taakkaa. Työnantajalle koituvan lisätyön määrää arvioitaessa on huomioitava, että kyse on kertaluonteisesta vähintään kymmentä työntekijää koskeviin irtisanomisiin liittyvistä velvoitteista.

Työ- ja elinkeinotoimistojen näkökulmasta esityksessä ehdotettavat muutokset parantaisivat niiden mahdollisuuksia tietää yhteistoimintaneuvottelujen lopputuloksena irtisanottavien työntekijöiden lopullinen määrä. Lisäksi työ- ja elinkeinotoimistot saisivat jatkossa tietää myös 10 – 19 työntekijää työllistävien työnantajien toteuttamista vähintään kymmentä työntekijää koskevista irtisanomisista. Ehdotettavat muutokset parantaisivat työ- ja elinkeinotoimistojen tiedonsaantia julkisten työvoimapalveluiden piiriin tulossa olevien henkilöiden arvioidusta lukumäärästä sekä ammattitautasta ja mahdollistaisivat paremmat ennakointi- ja varautumismahdollisuudet julkisiin työvoima- ja yrityspalveluille kohdistuville tarpeille. Myös irtisanottavien työntekijöiden kannalta työ- ja elinkeinotoimistojen ennakoivampaa tiedonsaantia voidaan pitää po-

sitiivisena asiana, mikäli sillä olisi vaikutusta entistä paremmin kohdennettujen työvoimapalveluiden saatavuuteen. Niin ikään työntekijän tiedonsaannilla työllistymissuunnitelmasta voidaan nähdä olevan positiivista informaatiomerkitystä.

5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Sopimuksessaan vuoden 2017 eläkeuudistuksen jatkoneuvotteluihin liittyvistä asioista työmarkkinoiden keskusjärjestöt ehdottivat vain työsopimuslaissa säädettyjen työnantajan ilmoitus- ja tiedottamisvelvollisuuksien palauttamista. Ottaen huomioon esityksen tavoite ja palvelussuhteita koskevan lainsäädännön yhdenmukaisuus olisi mainitut työnantajavelvoitteet perusteltua palauttaa myös merityötä ja kunnallisia viranhaltijoita koskevaan lainsäädäntöön.

6 Lausuntopalaute

Esityksestä saatiin lausuntoja yhteensä 11 kappaletta. Suurella osalla lausujista ei ollut huomautettavaa esityksestä, tai esitystä puollettiin sellaisenaan. Muutaman lausunnon mukaan säännökset työnantajan ilmoitus- ja tiedottamisvelvollisuuksista tulisi säätää koskemaan myös valtion virkamiehiä ja evankelis-luterilaisen kirkon palveluksessa olevia viranhaltijoita. Lisäksi Suomen Yrittäjien lausunnossa korostettiin lainsäädännön kehittämisen johdonmukaisuuden vaatimusta ja sitä, että esitettäville muutoksille tulisi aina voida esittää selkeät ja erityisen painavat perusteet. Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että työmarkkinoiden keskusjärjestöjen sopimus esityksessä ehdotettavien säännösten palauttamisesta sekä edellä nykytilan kuvauksessa ja sen arvioinnissa esitetyt tarpeet säännösten palauttamiselle puoltavat esityksessä ehdotettua. Valtion virkamieslaissa (750/1994) vastaavia ilmoitus- ja tiedottamisvelvollisuuksia koskevia säännöksiä ei ole ollut aiemminkaan, joten tilanne säilyisi siltä osin ennallaan. Valtion virkamiehiä koskien sovelletaan työvoiman käyttöä vähennettäessä kuitenkin yhteistoiminnasta valtion virastoissa ja laitoksissa annetun lain (1233/2013) 5 luvun mukaisia säännöksiä työ- ja elinkeinotoimistolle tehtävästä ilmoituksesta ja työ- ja elinkeinotoimiston kanssa tehtävästä yhteistyöstä.

7 Voimaantulo

Ehdotetaan, että lait tulevat voimaan keväällä 2020.

Ponsi

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

työsopimuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työsopimuslain (55/2001) 11 a luvun 7 §, sellaisena kuin se on laissa 73/2017, sekä
lisätään 9 lukuun siitä lailla 204/2017 kumotun 3 a ja 3 b §:n tilalle uusi 3 a ja 3 b § seuraavasti:

9 luku

Työsopimuksen päättämismenettely

3 a §

Työnantajan ilmoitus työ- ja elinkeinotoimistolle

Työnantajan on ilmoitettava työntekijöiden irtisanomisesta viipymättä työ- ja elinkeinotoimistolle, jos 7 luvun 3, 4, 7 tai 8 §:ssä tarkoitetuilla taloudellisilla tai tuotannollisilla perusteilla irtisanottavia työntekijöitä on vähintään kymmenen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua ilmoituksesta on käytävä ilmi irtisanottavien työntekijöiden lukumäärä, ammatit tai työtehtävät ja työsuhteiden päättymisajankohdat.

3 b §

Työnantajan tiedottamisvelvollisuus työllistymissuunnitelmasta

Työnantajalla on 3 a §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa velvollisuus tiedottaa työntekijälle tämän oikeudesta julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa tarkoitettuun työllistymissuunnitelmaan.

11 a luku

Työnantajien yhteisvastuu palkattaessa laittomasti maassa oleskelevia työntekijöitä

7 §

Muutoksenhaku

Tässä luvussa tarkoitettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Muutoksenhausta säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

2.

Laki

merityösopimuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään merityösopimuslain (756/2011) 10 lukuun siitä lailla 205/2017 kumotun 4 ja 5 §:n tilalle uusi 4 ja 5 § seuraavasti:

10 luku

Työsopimuksen päättämismenettely

4 §

Työnantajan ilmoitus työ- ja elinkeinotoimistolle

Työnantajan on ilmoitettava työntekijöiden irtisanomisesta viipymättä työ- ja elinkeinotoimistolle, jos 8 luvun 3, 4, 6 tai 7 §:ssä tarkoitetuilla taloudellisilla tai tuotannollisilla perusteilla irtisanottavia työntekijöitä on vähintään kymmenen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu ilmoituksesta on käytävä ilmi irtisanottavien työntekijöiden lukumäärä, ammatit tai työtehtävät ja työsuhteiden päättymisajankohdat.

5 §

Työnantajan tiedottamisvelvollisuus työllistymissuunnitelmasta

Työnantajalla on 4 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa velvollisuus tiedottaa työntekijälle tämän oikeudesta julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa tarkoitettuun työllistymissuunnitelmaan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

3.

Laki

kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 37 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain (304/2003) 37 a §, sellaisena kuin se on laissa 206/2017, seuraavasti:

37 a §

Työllistymisvapaa ja työnantajan ilmoitusvelvollisuus

Viranhaltijalla on sama oikeus työllistymisvapaaseen kuin työntekijällä työsopimuslain mukaan.

Työnantajan velvollisuus ilmoittaa työ- ja elinkeinotoimistolle viranhaltijan taloudellisista ja tuotannollisista syistä tapahtuvasta irtisanomisesta sekä velvollisuus tiedottaa viranhaltijalle tämän oikeudesta työllistymissuunnitelmaan määräytyy työsopimuslain mukaisesti.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

4.

Laki

julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 12 luvun 3 §:n ja 14 luvun 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain (916/2012) 12 luvun 3 §:n 3 kohta ja 14 luvun 1 §:n 1 ja 2 momentti, sellaisena kuin ne ovat, 12 luvun 3 §:n 3 kohta laissa 210/2017 ja 14 luvun 1 §:n 1 ja 2 momentti laissa 1456/2016, seuraavasti:

12 luku

Julkisen työvoima- ja yrityspalvelun toimeenpano ja siihen liittyvä yhteistyö

3 §

Työ- ja elinkeinotoimiston tehtävät muutosturvan toteuttamiseksi

Muutosturvan toteuttamiseksi työ- ja elinkeinotoimiston tehtävänä on:

3) varata riittävät resurssit ja varautua tarpeellisiin toimenpiteisiin saatuaan työnantajalta työ-sopimuslain 9 luvun 3 a §:ssä, merityösopimuslain 10 luvun 4 §:ssä tai kunnallisesta viranhal-tijasta annetun lain (304/2003) 37 a §:ssä tarkoitetun ilmoituksen.

14 luku

Muutoksenhaku

1 §

Oikaisuvaatimus ja valitus

Jollei tässä laissa toisin säädetä, työ- ja elinkeinotoimiston, työ- ja elinkeinohallinnon asia-kaspalvelukeskuksen, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen päätök-seen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003).

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa an-netussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 16.1.2020

Pääministeri

Sanna Marin

Työministeri Tuula Haatainen

1.

Laki

työsopimuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työsopimuslain (55/2001) 11 a luvun 7 §, sellaisena kuin se on laissa 73/2017, sekä
lisätään 9 lukuun siitä lailla 204/2017 kumotun 3 a ja 3 b §:n tilalle uusi 3 a ja 3 b § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

9 luku

9 luku

Työsopimuksen päättämismenettely

Työsopimuksen päättämismenettely

3 a §

Työnantajan ilmoitus työ- ja elinkeinotoimistolle

Työnantajan on ilmoitettava työntekijöiden irtisanomisesta viipymättä työ- ja elinkeinotoimistolle, jos 7 luvun 3, 4, 7 tai 8 §:ssä tarkoitetuilla taloudellisilla tai tuotannollisilla perusteilla irtisanottavia työntekijöitä on vähintään kymmenen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu ilmoituksesta on käytävä ilmi irtisanottavien työntekijöiden lukumäärä, ammatit tai työtehtävät ja työsuhteiden päättymisajankohdat.

3 b §

Työnantajan tiedottamisvelvollisuus työllistymissuunnitelmasta

Työnantajalla on 3 a §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa velvollisuus tiedottaa työntekijälle tämän oikeudesta julkisesta työvoima- ja yrittäjäpalvelusta annetussa laissa tarkoitettuun työllistymissuunnitelmaan.

HE 107/2019 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

11 a luku

11 a luku

Työnantajien yhteisvastuu palkattaessa laittomasti maassa oleskelevia työntekijöitä

Työnantajien yhteisvastuu palkattaessa laittomasti maassa oleskelevia työntekijöitä

7 §

7 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

Tässä luvussa tarkoitettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Tässä luvussa tarkoitettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. *Muutoksenhausta säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).*

—————
Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20
·
—————

2.

Laki

merityösopimuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään merityösopimuslain (756/2011) 10 lukuun siitä lailla 205/2017 kumotun 4 ja 5 §:n tilalle uusi 4 ja 5 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

10 luku

10 luku

Työsopimuksen päättämismenettely

Työsopimuksen päättämismenettely

4 §

Työnantajan ilmoitus työ- ja elinkeinotoimistolle

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Työnantajan on ilmoitettava työntekijöiden irtisanomisesta viipymättä työ- ja elinkeinotoimistolle, jos 8 luvun 3, 4, 6 tai 7 §:ssä tarkoitetuilla taloudellisilla tai tuotannollisilla perusteilla irtisanottavia työntekijöitä on vähintään kymmenen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu ilmoituksesta on käytävä ilmi irtisanottavien työntekijöiden lukumäärä, ammatit tai työtehtävät ja työsuhteiden päättymisajankohdat.

5 §

Työnantajan tiedottamisvelvollisuus työllistymissuunnitelmasta

Työnantajalla on 4 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa velvollisuus tiedottaa työntekijälle tämän oikeudesta julkisesta työvoima- ja yrittäjäpalvelusta annetussa laissa tarkoitettuun työllistymissuunnitelmaan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

3.

Laki

kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 37 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain (304/2003) 37 a §, sellaisena kuin se on laissa 206/2017, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

37 a §

37 a §

Työllistymisvapaa

Työllistymisvapaa ja työnantajan ilmoitusvelvollisuus

Voimassa oleva laki

Viranhaltijalla on sama oikeus työllistymisvapaaseen kuin työntekijällä työsopimuslain mukaan.

Ehdotus

Viranhaltijalla on sama oikeus työllistymisvapaaseen kuin työntekijällä työsopimuslain mukaan.

Työnantajan velvollisuus ilmoittaa työ- ja elinkeinotoimistolle viranhaltijan taloudellisista ja tuotannollisista syistä tapahtuvasta irtisanomisesta sekä velvollisuus tiedottaa viranhaltijalle tämän oikeudesta työllistymissuunnitelmaan määräytyy työsopimuslain mukaisesti.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

4.

Laki

julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 12 luvun 3 §:n ja 14 luvun 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain (916/2012) 12 luvun 3 §:n 3 kohta ja 14 luvun 1 §:n 1 ja 2 momentti, sellaisena kuin ne ovat, 12 luvun 3 §:n 3 kohta laissa 210/2017 ja 14 luvun 1 §:n 1 ja 2 momentti laissa 1456/2016, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

12 luku

12 luku

Julkisen työvoima- ja yrityspalvelun toimeenpano ja siihen liittyvä yhteistyö

Julkisen työvoima- ja yrityspalvelun toimeenpano ja siihen liittyvä yhteistyö

3 §

3 §

Työ- ja elinkeinotoimiston tehtävät muutosturvan toteuttamiseksi

Työ- ja elinkeinotoimiston tehtävät muutosturvan toteuttamiseksi

Muutosturvan toteuttamiseksi työ- ja elinkeinotoimiston tehtävänä on:

Muutosturvan toteuttamiseksi työ- ja elinkeinotoimiston tehtävänä on:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3) varata riittävät resurssit 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen toimien toteuttamiseen.

3) varata riittävät resurssit ja varautua tarpeellisiin toimenpiteisiin saatuaan työnantajalta työsopimuslain 9 luvun 3 a §:ssä, merityösopimuslain 10 luvun 4 §:ssä tai kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain (304/2003) 37 a §:ssä tarkoitetun ilmoituksen.

14 luku

14 luku

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

1 §

1 §

Oikaisuvaatimus ja valitus

Oikaisuvaatimus ja valitus

Jollei tässä laissa toisin säädetä, työ- ja elinkeinotoimiston, työ- ja elinkeinohallinnon asiakaspalvelukeskuksen, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolain (434/2003) 7 a luvussa säädetään.

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Jollei tässä laissa toisin säädetä, työ- ja elinkeinotoimiston, työ- ja elinkeinohallinnon asiakaspalvelukeskuksen, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen päätökseen saa vaatia oikaisua. *Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003).*

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

—————
Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20
.